

2024-01-24

För yttrande till
Barn- och skolnämnden
Arbetsmarknads- och socialnämnden
Renhållningsstyrelsen
För kännedom till
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Granskning av effektiviseringsarbetet i tre nämnder

Hur bedrivs effektiviseringsarbetet i nämnderna och vilka resultat på kvalitets- och/eller kostnadssidan kan redovisas?

Effektiviseringsarbete kan tänkas ske i många olika former alltifrån större projekt till mer vardagsnära rationaliseringsarbete. I effektivitetspolitiska rådets rapport för något år sedan hävdades det att det fanns en stor effektiviseringspotential i Lunds kommun och kommunen har under en följd av år drivit effektivisering genom att i budgetarbetet inte ge full kostnadstäckning för pris- och löneökningar.

I kommunfullmäktiges ekonomi- och verksamhetsplan för 2023 lyfts den demografiska utvecklingen som en utmaning. Denna medför att tillgängliga resurser per invånare minskar i takt med en förändrad befolkningsstruktur. Samtidigt ökar kraven på välfärdens leveranser vilket innebär att kommunens verksamheter måste arbeta för att höja effektiviteten.

Efter genomförd risk- och väsentlighetsanalys har vi, som Lunds kommuns förtroendevalda revisorer, beslutat att under mandatperioden granska nämndernas arbete med effektiviseringar. Genomförd granskning omfattar arbetsmarknads- och socialnämnden, renhållningsstyrelsen samt barn- och skolnämnden.

Granskningen har utgått från fyra steg enligt Ekonomistyrningsverkets stöd för effektivisering: Nulägesanalys, börläge, genomförande och uppföljning. Granskningen redovisas i bilagda rapport från EY.

Granskningen har omfattat tre enskilda nämnder och beaktar i sig inte ett kommunövergripande perspektiv. Vi vill dock understryka vikten av att arbetet med att uppnå en effektiv verksamhet framgent bedrivs på ett samordnat sätt i hela organisationen.

Sammanfattningsvis vill vi framhålla att nämnderna arbetar med att identifiera effektiviseringspotential, formulera målbilder och implementera åtgärder för att förbättra kvaliteten eller minska kostnader. Vi konstaterar dock att arbetet bedrivs i varierande omfattning och att nämnderna lägger vikt på olika perspektiv i förhållandet mellan ekonomi och kvalitet i fråga om att vara effektiva.

2024-01-24

Nämnderna bör utveckla långsiktiga ekonomiska analyser i syfte att säkerställa att åtgärder vidtas för en längre tidshorisont, detta för att undvika kortsiktiga lösningar utan bestående effekter. Sådana analyser kan utgöra en viktig del i att bedöma såväl nuläge som börläge för nämndernas effektiviseringsarbete.

Avseende nämndernas målbild och definition av börläge bedömer vi att det finns ett behov av att tydliggöra hur måluppfyllelse för effektiviseringsprojekt ska värderas och följas upp. Därtill finns ett behov av att tydliggöra förväntade effekter för specifika åtgärder och aktiviteter som syftar till att öka effektiviteten.

På övergripande nivå sker uppföljning av effektivitet avseende de granskade nämnderna. Men det saknas en tillräcklig uppföljning av effektiviseringsåtgärder för att säkerställa att avsedd effekt uppnås.

Vi rekommenderar samtliga granskade nämnder att:

- Utarbeta långsiktiga ekonomiska analyser.
- Säkerställa att risk- och konsekvensanalyser tas fram, särskilt i samband med genomförande av effektiviseringsprojekt.
- Tydliggöra hur måluppfyllelse för och effekt av effektiviseringsåtgärder ska värderas och följas upp.

Vi rekommenderar renhållningsstyrelsen att dessutom:

- Identifiera jämförande nyckeltal och följa upp dessa systematiskt.

Vi rekommenderar barn- och skolnämnden att dessutom:

- Fastställa målbild och förväntad effekt avseende arbetet för en ökad lokaleffektivitet.
- Tydliggöra strategier med tillhörande åtgärder för att uppnå ökad lokaleffektivitet och minskade lokalkostnader.

Vi önskar svar senast den 2024-03-25 med anledning av vad som framkommit i granskningen och de rekommendationer som lämnas.

På uppdrag av Lunds kommuns revisorer

Peter Bengtsson
Ordförande kommunrevisionen
Lunds kommun

Bilaga: EY: Granskning av effektiviseringsarbetet i tre nämnder